Τα παιδιά-πουλιά των Εξαρχείων

~

Ένα βιβλίο βασισμένο στο μυθιστόρημα
*της **Λενέτας Στράνη***
«Το ξενοπούλι και ο Συνορίτης ποταμός»

Οι ήρωες
του βιβλίου

~

φανέτο η κυρία ***Μελ-μελ***
Λενέτα Στράνη
συγγραφέας

σπουργίτι ο κύριος ***Μπι-μπι***
Μπάμπης Μπαλτάς
δάσκαλος

καρδερίνα η κυρία ***Λίζ***
Λίζα Παντελιάδου
δασκάλα

και τα παιδιά-πουλιά:

κατσουλιέρης ο ***Τσιπ***
Δημήτρης Καρβουνάς

κοκκινολαίμης ο ***Τσίλι***
Ελπίδα Κωστοπούλου

γαλαζοπαπαδίτσα η ***Σάλυ***
Καταλίνα Καζάκου

χοντρομύτης ο ***Τσίου***
Κάτια Ντζικόνσκα

καρακάξα ο ***Κραξ***
Κώστας Τέρεχ

καρακάξα ο ***Κρακράξ***
Μάθιου Ντέλα Κρουζ Γουίλμερ

καρβουνιάρης ο ***Νίκολα***
Νίκος Μανωλακάκης

αλκυόνα ο ***Νόνη***
Παύλος Σόλις

σπίνος ο ***Τσάρλι***
Ρομίνα Λεκγκεκάι

δεκαοχτούρα ο ***Τζακ***
Στέλιος Μπαρέκας

χελιδόνι ο ***Καρλ***
Χρήστος Καλλίτσης

Τα παιδιά-πουλιά των Εξαρχείων

Τα παιδιά-πουλιά των Εξαρχείων

~

Ένα βιβλίο βασισμένο στο μυθιστόρημα
*της **Λενέτας Στράνη***
«Το ξενοπούλι και ο Συνορίτης ποταμός»

35ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΘΗΝΑ • 2013

Κείμενο:
Λενέτα Στράνη
σε συνεργασία με
τους μικρούς συγγραφείς:
Δημήτρης Καρβουνάς
Ελπίδα Κωστοπούλου
Καταλίνα Καζάκου
Κάτια Ντζικόνσκα
Κώστας Τέρεχ
Μάθιου Ντέλα Κρουζ Γουίλμερ
Νίκος Μανωλακάκης
Παύλος Σόλις
Ρομίνα Λεκγκεκάι
Στέλιος Μπαρέκας
Χρήστος Καλλίτσης

Εικονογράφηση και
σχεδιασμός εξωφύλλου:
Λίζα Παντελιάδου
Δασκάλα, συνεργάτης
του προγράμματος
lizapapaki@hotmail.com

Γενική επιμέλεια:
Λενέτα Στράνη

Υπεύθυνος προγράμματος:
Χαράλαμπος Μπαλτάς
Δάσκαλος
babisbaltas@gmail.com

Copyright © Λενέτα Στράνη 2013
ISBN 978-618-80742-0-0

Στα παιδιά-πουλιά όλου του κόσμου

Ένα σχολείο με φτερά

Απ᾽ το 35ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών πήρα μια πουπουλένια πρόσκληση που μου ζητούσε να συνεργαστώ μαζί του. Ανταποκρίθηκα αμέσως, υποψιασμένη πως ίσως πρόκειται για ένα σχολείο με... φτερά. Και πράγματι· αυτή ήταν η αλήθεια, το διαπίστωσα απ᾽ τις πρώτες συναντήσεις μας.

Αν και δεν έχει, επίσημα τουλάχιστον, ταυτότητα πολυπολιτισμικού σχολείου, ένα μεγάλο ποσοστό απ᾽ τους μαθητές του είναι παιδιά προσφύγων και μεταναστών. Όμως αυτό καθόλου δεν εμπόδισε την πρόοδο της εκπαιδευτικής διαδικασίας· αντίθετα, έγινε το έναυσμα για μάθηση, συνεργασία με το διαφορετικό και περαιτέρω γνώση.

Τα μάτια των παιδιών αντανακλούσαν την έγνοια και το ενδιαφέρον των δασκάλων τους. Κατάφεραν πάρα πολλά σε λίγους μήνες, μέχρι φανταστικά φτερά απέκτησαν. Έκαναν δάσος το ένα κυπαρίσσι του αυλόγυρου. Πανδοχείο της φύσης το στενό τους μπαλκονάκι. Την τάξη τους καράβι για να ταξιδεύουν και να γεμίζουν με ομορφιές το αμπάρι του.

Το λειτούργημα του εκπαιδευτικού κατέχει ξεχωριστή θέση στις συνειδήσεις μας. Ιδιαίτερα ο δάσκαλος που επωμίζεται ένα υπεύθυνο, πολύπλευρο κι επίπονο έργο: Να βρει κάθε φορά χώμα κατάλληλο, ν᾽ ανοίξει τον βαθύ εκείνο λάκκο, και να φυτέψει με επιδεξιότητα το φυντανάκι που του εμπιστεύεται η κοινωνία και ο γονιός. Έπειτα να του υγραίνει το συναίσθημα, ν᾽ απομακρύνει τα ζιζάνια που το περιβάλλουν, και να το τρέφει με της γνώσης τα συστατικά, ώσπου ν᾽ αναπτυχθεί και να ριζώσει.

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι καθοριστική για τις μετέπειτα εκπαιδευτικές βαθμίδες. Οι δάσκαλοι και οι νηπιαγωγοί σηκώνουν τα όνειρα της ανθρωπότητας στους ώμους τους. Και τα όνειρα, όπως επισημάναμε και παλαιότερα, είναι πολύ βαρύ φορτίο· βαρύτερο ακόμη κι απ᾽ το ατσάλι. Έτσι ακούγεται στον Συνορίτη ποταμό.

Σήμερα, είναι δύσκολο να ισχυριστούμε πως ρέει γνώση πλούσια και αυθεντική απ᾽ τους κρουνούς της κοινωνίας και των σχολείων μας. Τα φυντανάκια παραμένουν διψασμένα, αθώα θύματα μιας ξηρασίας πνευματικής. Αλλά έτσι υπάρχει κίνδυνος να ξεδιψάσουν στις μολυσματικές πηγές που εμφανίζονται.

Γι᾽ αυτό αισθάνθηκα μεγάλη ικανοποίηση απ᾽ τη συνεργασία μου με το φτερωτό σχολείο. Οι δάσκαλοί του παραμέρισαν την αυστηρή «κυρία Κρίση» κι επέμειναν στο έργο τους απτόητοι. Θα ἔλεγα, μάλιστα, με μεγαλύτερη διάθεση, πέραν των εκπαιδευτικών τους καθηκόντων. Ο κύριος Χαράλαμπος Μπαλτάς εξαντλούσε τα εκπαιδευτικά προγράμματα δίνοντας όλο του το χρόνο. Η κυρία Ελισάβετ Παντελιάδου εικονογραφούσε και τις νύχτες τα έντυπα. Ούτε η Διεύθυνση έμενε αμέτοχη· στήριζε τις προσπάθειες με κάθε τρόπο. Το ίδιο ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων, στεκόταν πλάι τους συμπαραστάτης και αρωγός.

Δάσκαλοι που διακρίνονται, ομολογουμένως, από ουσιαστικά στοιχεία του πολιτισμού. Διαθέτουν ήθος, γνώση, ευαισθησία, ταλέντο, σθένος και αγωνία για το αύριο. Τους εύχομαι να συνεχίσουν με το ίδιο πάθος σε όλη την εκπαιδευτική πορεία τους· και στα παιδιά να δυναμώνουν τα φτερά τους για να πετάνε κάθε μέρα πιο ψηλά.

Αν προσδοκά ο μικρός πλανήτης μας, για κάθε ύπαρξη, ένα καλύτερο και ασφαλές μέλλον, απ᾽ την Εκπαίδευση και την Παιδεία θα προκύψει, εφόσον είναι ελεύθερες και δημιουργικές.

Λενέτα Στράνη

Αντί προλόγου

Στο βιβλίο που κρατάμε στα χέρια μας, απ' τη μια πλευρά πυκνώνουν οι έννοιες που μέσα κι έξω από το σχολείο πήραν υπόσταση: η τάξη, η παιδαγωγική της αυλής, η πολιτειότητα, η ιδιότητα του πολίτη, η κοινότητα, η χειραφέτηση, η αποσχολειοποίηση και η μετάβαση από το σχολείο στην κοινότητα ή με άλλα λόγια η αρχιτεκτονική διασπορά της εκπαίδευσης σε οριζόντιους και κάθετους χώρους. Από την άλλη, ο βιωμένος από τα παιδιά κόσμος των πουλιών της Λενέτας Στράνη αναμετρήθηκε μ' αυτές τις έννοιες κι έδωσε στις αισθήσεις μας καινούριες, όπως τη συνύπαρξη, το χώρο, τη μετανάστευση, την αλληλεγγύη, την αποδοχή της διαφορετικότητας, τη δημοκρατία και τον πολιτισμό.

Το διακύβευμα για το σχολικό έτος 2012-2013, μέσα από το πρόγραμμα που υλοποιήθηκε στο 35ο Δημοτικό Σχολείο Εξαρχείων, στο πλάισιο της Ζώνης Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, ήταν το σχολείο ως τόπος ισότητας, το πέταγμα των παιδιών-πουλιών, η γνωριμία με την ετερότητα αλλά και τον εαυτό, η φιλοξενία και η δυνατότητα τα ίδια τα παιδιά να γίνουν το υποκείμενο της αλλαγής του κόσμου. Τελικά ο κόσμος των πουλιών της Λενέτας Στράνη ήρθε στο σχολείο μας κι έφτιαξε φωλιά.

Τα παιδιά επισκέφτηκαν το Πολυτεχνείο, την Μπλε Πολυκατοικία, το σπίτι του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη, το Θέατρο Εξαρχείων, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, το Πεδίο του Άρεως και τόσους άλλους χώρους. Και ονειρεύονται ότι σ' αυτή τη «νήσο» θα έχουν πεζοδρομημένες διαδρομές, όταν κάποτε θα βλέπουν πάλι τους ανθρώπους από ψηλά σαν τα πουλιά. Κι ελπίζουμε κι εμείς στην ευτυχισμένη παιδική ηλικία, γιατί όπως μας είπε ο φιλόσοφος Walter Benjamin, είναι αιτία επανάστασης. Το σχολείο της κοινότητας είναι τελικά μια μεταφορά από την παιδική ηλικία στην υποκειμενικότητα και αυτό το βιβλίο μια εγγραφή της συλλογικής λειτουργίας στη δημόσια σφαίρα, η οποία συσχετίζει τη δράση με τη γραφή, τον αλφαβητισμό με τα συναισθήματα και τη δημοσιογραφία με κείμενα διαμαρτυρίας για την αλλαγή του κόσμου.

Ευχαριστίες σε όλους και σε όλες. Ευχόμαστε να είμαστε πιο κοντά σ' αυτό που θέλουμε και ελπίζουμε.

Μπάμπης Μπαλτάς

Αποφασίσαμε, λοιπόν, αγαπητοί μας, να γράψουμε την ιστορία της τάξης μας. Η αλήθεια είναι πως θαυμάζουμε τους συγγραφείς. Φέτος, διαβάσαμε πολλά βιβλία στο σχολείο. Εκείνο που ζητάμε απ᾽ τους αναγνώστες είναι να δείξουν λίγη κατανόηση. Απ᾽ ό,τι λένε, είμαστε παιδιά. Στην ηλικία του Αγκίμ, τετάρτη τάξη.

Θα αναρωτιέστε, όμως, για τον φίλο μας. Ποιος είναι, τίνος μοιάζει και πού μένει. Να σας το πούμε. Δεν κρατάμε μυστικά. Τον βρήκαμε κρυμμένο σε βιβλίο.

Λέγεται Αγκίμ κοκκινολαίμης-ξενοπούλι και ήρθε απ᾽ τον Συνορίτη ποταμό. Κάνει παρέα χελώνες, ενυδρίδες, παιδιά, νεράιδες, λιανοπούλια, ξωτικά...

Ξετρελαθήκαμε απ᾽ τη λαλιά του και τα πούπουλα. Είναι μεγάλη η ιστορία της ζωής του. Έτσι, ζηλέψαμε τη συγγραφέα του βιβλίου, και είπαμε να δοκιμάσουμε την τύχη μας.

Αυτό το χρόνο ασχοληθήκαμε με τα πουλιά. Κι έγινε αφορμή μια καρακάξα. Ήρθε στο κυπαρίσσι του σχολείου μας και έχτισε φωλιά στην κορυφή του.

Τη βλέπαμε απ᾽ τα παράθυρα της τάξης, να κουβαλάει με το ράμφος της ξερόκλαδα. Τις πρώτες μέρες δεν προσέχαμε στο μάθημα. Κοιτάζαμε τον ουρανό αφηρημένοι.

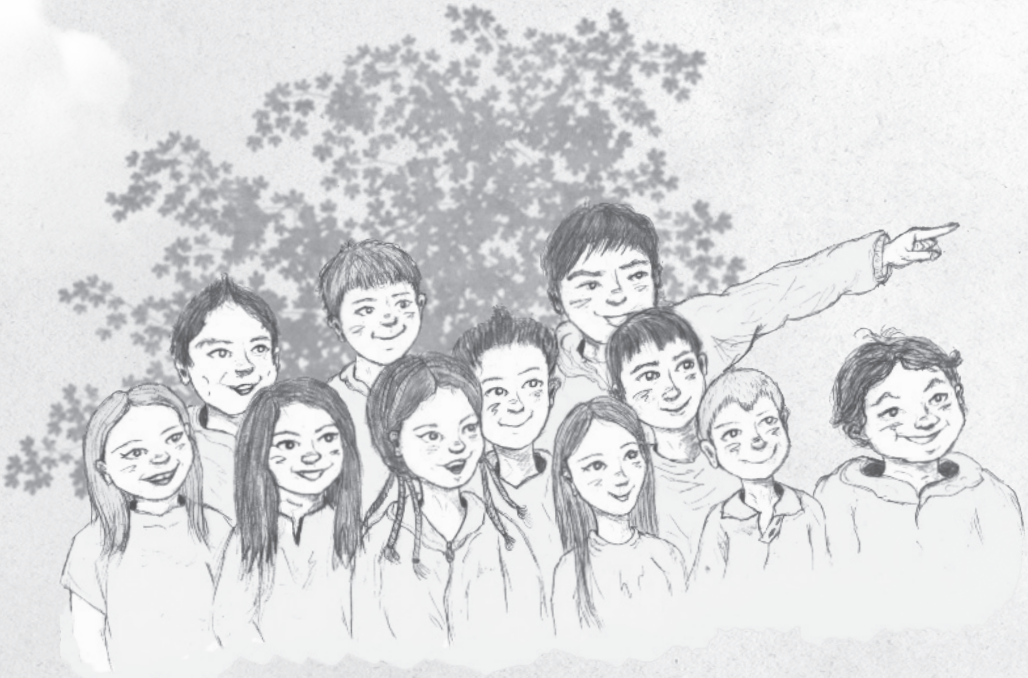

Ευτυχώς που ο δάσκαλος δε θύμωσε καθόλου. Μας καταλάβαινε ο κύριος τέτοιες στιγμές. Ήταν μεγάλο γεγονός η παρουσία της, και είπε ότι θα ᾽πρεπε να το εκμεταλλευτούμε. Μια καρακάξα μες στις γκρίζες πολυκατοικίες κι εμείς να μένουμε αδιάφοροι; Αλίμονο!

Η συμμαθήτριά μας η Ελπίδα έφερε κιάλια για να την παρακολουθούμε στα διαλείμματα. Πώς σχεδιάζει τη φωλιά, με ποια υλικά, πόσο προσεκτικά τα πλέκει.

Όσο παρατηρούσαμε απ᾽ το μπαλκόνι, βλέπαμε να πηγαινοέρχονται κι άλλα πουλιά. Γκρίζα, πολύχρωμα, κατάμαυρα, μπιρμπιλωτά, με δαχτυλίδια και ραβδώσεις στα φτερά τους. Πριν, δεν τους δίναμε καθόλου σημασία. Τι κρίμα που δεν τα προσέχαμε τόσο καιρό! Οι γνώσεις μας περιορίζονταν στα περιστέρια, γιατί αυτά έπαιζαν μαζί μας και στο έδαφος.

Κατά τα άλλα, είμαστε οι τυχεροί, αφού η τάξη μας είναι στους πάνω ορόφους του κτηρίου. Από ψηλά ήταν καλύτερη η θέα. Δεν πέρναγε απαρατήρητο ούτε φτερό.

Ρίχναμε ψίχουλα, από πάνω, στον αυλόγυρο και τα πουλιά έκαναν βουτιές μες στα χαλίκια. Μα έτσι χανόταν ένα μέρος της τροφής και οι δάσκαλοι μας έδωσαν μια ιδέα: Να φτιάξουμε ταΐστρες και ποτίστρες, να πλησιάζουν και να τρώνε ευκολότερα.

Πήραμε πλαστικά μπουκάλια από νερό, τα κόψαμε με τη βοήθεια της δασκάλας, τα ζωγραφίσαμε στα πλαϊνά και τα στεριώσαμε στα σιδερένια κάγκελα του μπαλκονιού μας. Ό,τι περίσσευε τους βάζαμε απ᾽ το κολατσιό: Ψωμί τριμμένο, ντοματούλα και τυράκι.

Όλο και περισσότερα μας επισκέπτονταν. Οι άλλες τάξεις ζήλευαν με το κατόρθωμά μας. Το άσχημο ήταν που δεν τα γνωρίζαμε καθόλου.

Μας ήταν άγνωστα εκείνα τα πουλιά. Έρχονταν, καταβρόχθιζαν το φαγητό κι εξαφανίζονταν στο πι και φι από μπροστά μας. Ούτε τα χρώματα που είχαν στα φτερά τους δεν προλαβαίναμε να δούμε. Τόσο γρήγορα!

Μα έβαλε πάλι το χεράκι του ο δάσκαλος. Μη μου στεναχωριέστε, είπε. Αύριο θα σας φέρω ένα βιβλίο που οι σελίδες του είναι γεμάτες με ...πουλιά. Μόλις το ξεφυλλίσετε, θα ενθουσιαστείτε. Θα πέφτουν από μέσα πούπουλα.

Μας έτρωγε η αγωνία και ρωτούσαμε: Πώς είναι ένα βιβλίο πουπουλένιο; Πότε το ανακάλυψε και πώς το λένε; Ποιος του ᾽πε ότι έχει μέσα πούπουλα;

Η Ρούλα, μας απάντησε ο δάσκαλος. Ένα κορίτσι απ᾽ την Ορνιθολογική Εταιρεία. Αυτή πιστεύει ότι τα βιβλία με πουλιά ξεπουπουλιάζονται όταν πας να τα ανοίξεις.

Μόλις το πήραμε στα χέρια μας, χοροπηδούσαμε. «Το ξενοπούλι και ο Συνορίτης ποταμός» έγραφε πάνω. Κοιτάζαμε όλα τα πουλιά που είχε μέσα. Ήτανε περισσότερα από εκατό. Το τέλος του βιβλίου

μάς εντυπωσίασε. Τριάντα ολόκληρες χρωματιστές σελίδες. Τα πόδια τους, τα ράμφη, οι φτερούγες, ζωγραφισμένα με μεγάλες λεπτομέρειες.

Από τότε, αρχίσαμε να το διαβάζουμε στην τάξη. Μαθαίναμε σιγά σιγά τα ονόματα. Τη συμπεριφορά του καθενός, τις προτιμήσεις του, αν είναι αποδημητικό ή όχι. Πολλές φορές γελάγαμε με τις συνήθειές τους. Είχαν παραξενιές, όπως κι εμείς.

Σε λίγες μέρες, καταφέραμε να ξεχωρίζουμε τα περιστέρια, που μας επισκέπτονταν, απ᾽ τις δεκαοχτούρες. Τα σπουργιτάκια και τις σουσουράδες απ᾽ τους σπίνους. Τις καρακάξες και τις κάργιες απ᾽ τους κότσυφες. Μάθαμε απ᾽ έξω όλα τα πουλιά, αλλά φτερά δεν έπεφταν απ᾽ το βιβλίο.

Οι δάσκαλοι μας εξηγούσαν πως αυτό το βλέπουμε μονάχα με τη φαντασία. Και είχαν δίκιο. Κλείσαμε τα μάτια και όλο το βιβλίο ξεπουπουλιάστηκε. Έγινε αμέσως φύλλο και φτερό. Ταξίδευαν τα πούπουλα στην τάξη.

Το μεσημέρι μιας Παρασκευής ακούμε να χτυπάει το κουδούνι. Σαν τα πουλιά πετάξαμε απ' τα θρανία, γιατί μπροστά μας είχαμε Σαββατοκύριακο. Μα η Ελπίδα είχε μείνει στο μπαλκόνι και φώναξε με δυνατή φωνή: Γυρίστε όλοι πίσω, δεν τον βλέπετε; Ένας κοκκινολαίμης στην ταΐστραα! Άλλοι από μας τον είδαν, κι άλλοι όχι. Στο τέλος, όμως, όλη η τάξη φώναξε: Ένας κοκκινολαίμης στα Εξάρχειαα! Ένας κοκκινολαίμης στα Εξάρχειαα!

Γιατί κι εμείς δε γεννηθήκαμε πουλιά; γκρίνιαζε απογοητευμένη η Ρομίνα. Τώρα θα είχαμε φτερά στους ώμους και θα πετάγαμε ψηλά, στα σύννεφα.

Ε, να κολλήσουμε, απάντησε ο Κώστας. Δεν είναι τόσο δύσκολο όσο φαίνεται. Αμέσως έλεγε τη γνώμη του ο καθένας για τα υλικά που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε. Αν έπρεπε να είναι από πλαστικό, χαρτόνι, πριονίδι ή πλαστελίνη. Σε ποιο σημείο ακριβώς θα τα κολλάγαμε. Ποια κόλλα ήταν η καλύτερη για να μην πέφτουν.

Είστε καλά; ξαφνιάστηκε η Καταλίνα. Οι άνθρωποι έχουν χέρια, όχι φτερά. Τι θέλετε, να γκρεμιστούμε από ψηλά, όπως ο Ίκαρος που μάθαμε στην Ιστορία;

Δεν είναι ανάγκη για όλα αυτά, είπε ο Δημήτρης. Φτερά μπορούμε να κολλήσουμε και με τη φαντασία μας. Για θυμηθείτε τι έγινε με το βιβλίο, τα φανταστήκαμε τα πούπουλα που έπεφταν.

Τότε, ξεκίνησε μεγάλο πανηγύρι. Κολλάγαμε φανταστικά φτερά στους ώμους μας. Κι ούτε χρειάστηκε να κλείσουμε τα μάτια. Τώρα, μπορούσαμε να τα κρατάμε ανοιχτά.

Προσέξτε! έτρεχε η Ελπίδα στο προαύλιο. Μη μου ακουμπήσετε

το κόκκινο φουλάρι. Είμαι ο Τσίλι, ο κοκκινολαίμης απ᾽ την Πάτρα· φίλος του Αγκίμ, που είναι στο βιβλίο μας. Γνωστός και ως αηδόνι του χειμώνα. Ξέρω χριστουγεννιάτικα τραγούδια, τιρ-τιρ-τιρ...

Γιατί κοκκινολαίμης; Είναι άδικο, την έπιασε απ᾽ το μανίκι η Κάτια. Εγώ φοράω κόκκινο μπουφάν, του μοιάζω περισσότερο. Δε βλέπεις;

Εμείς, οι άλλοι, πήραμε το μέρος της. Στο κάτω-κάτω εκείνη τον πρωτόειδε. Είχε δικαίωμα να πάρει τα φτερά του. Και έτσι λύθηκε η πρώτη παρεξήγηση.

Ύστερα, ο Κώστας διαφώνησε με τον Ματθαίο. Ήθελαν να ᾽ναι καρακάξες και οι δυο. Για ηρεμήστε, τους παρακαλούσε ο Νικόλας. Πού είναι το πρόβλημα; Δυο καρακάξες στην παρέα μας. Ας βρει ο καθένας άλλο όνομα, μην μπερδευόμαστε, και να τελειώνει η φασαρία· μάς καθυστερείτε.

Λέγομαι Κραξ· απ᾽ τη Ρωσία και την Ελλάδα, σήκωσε απότομα ο Κώστας το κεφάλι του. Κατάγομαι από δυο χώρες, να το ξέρετε. Και είμαι η πρώτη καρακάξα της παρέας.

Εγώ ο Κρακράξ, από τις Φιλιππίνες και την Ισπανία, ακούστηκε ο Ματθαίος δυνατότερα. Κι εμένα δυο είναι οι τόποι της καταγωγής μου. Το λέω για να τ᾽ ακούσει ο Κραξ.

Η Ρομίνα έγινε σπίνος και τη ᾽λέγαν Τσάρλι. Έφτασε απ᾽ την Αλβανία στα μέρη μας. Ήταν ευαίσθητη και ήρθε να ξεχειμωνιάσει. Συνέχεια έτριβε τα χέρια της να ζεσταθεί.

Ο Νίκος διάλεξε να γίνει καρβουνιάρης. Να χτίζει τη φωλιά του στα ψηλά. Στην Εύβοια, την ιδιαίτερη πατρίδα του, είχαν πολλά καμπαναριά και καπνοδόχους. Νίκολα, ζήτησε να τον φωνάζουμε όλοι. Δεν ήθελε μεγάλες αλλαγές.

Ο Παύλος, απ᾽ την Αλβανία κι αυτός, δυσκολευόταν πιο πολύ ν᾽ αποφασίσει. Να γίνω, έλεγε, αλκυόνα ή σκαρθάκι, όπως η Πέτκα, η μικρή του λιβαδιού; Κατέληξε στην αλκυόνα και τον ᾽λέγαν Νόνη. Του άρεσαν οι αποχρώσεις στις φτερούγες της.

Η Καταλίνα, απ᾽ τη Μολδαβία, δεν το συζητούσε. Ήθελε τη γαλαζοπαπαδίτσα, οπωσδήποτε. Βρήκε κι ένα πολύ ωραίο όνομα, το Σάλυ. Μπορεί να το ᾽χε ακούσει στην πατρίδα της.

Στον Στέλιο άρεσε να τον φωνάζουν Τζακ· κι ήταν η δεκαοχτούρα απ᾽ τη Βουλγαρία. Μας είχε έρθει πρόσφατα σχολείο και μπερδευόταν με τα λιανοπούλια στα ονόματα.

Την Κάτια Τσίου, χοντρομύτης απ᾽ την Πολωνία. Τώρα δεν άλλαξε με τίποτα τη γνώμη της. Θα σου αρέσουν τα φιστίκια, την πειράζαμε. Γι᾽ αυτό διαλέγεις το χοντρό του ράμφος.

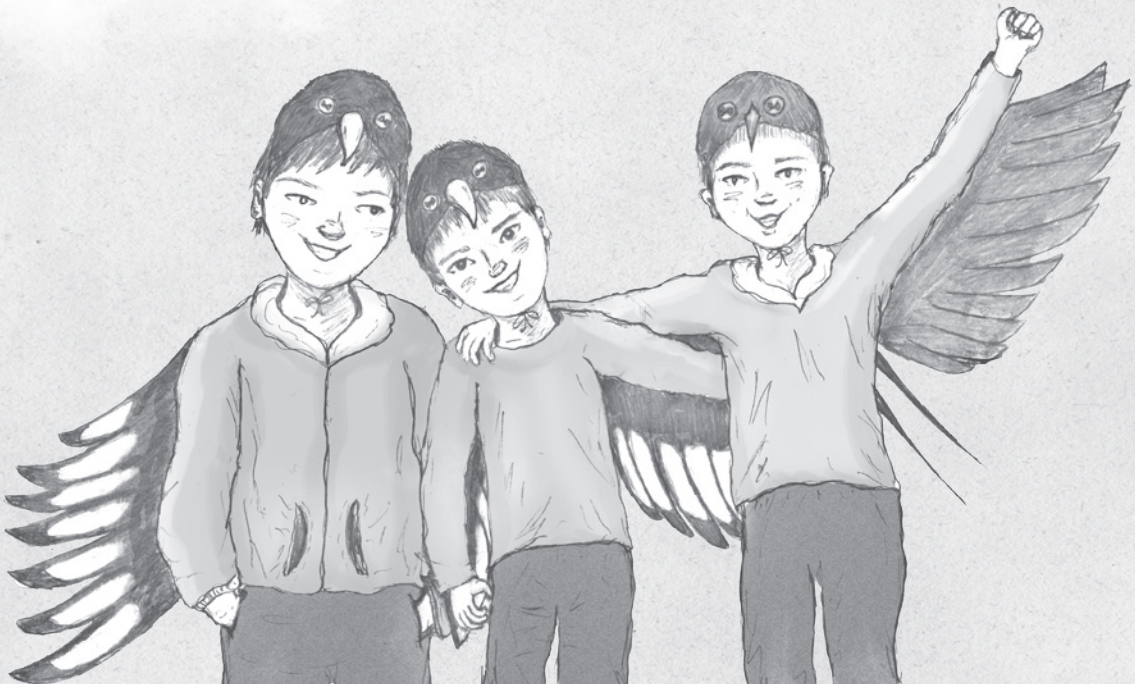

Ο Χρήστος ξέχασε από πού είχε ξεκινήσει. Πήγε στο χάρτη, αλλά δεν έβρισκε τον τόπο του. Έτσι, δανείστηκε φτερά απ᾽ το χελιδόνι, που είναι ταξιδιάρικο πουλί. Αυτό, μας είπε, ταξιδεύει ασταμάτητα. Πού να θυμάται τόσες χώρες που περνάει. Σαν τον Ορφέα, λοιπόν, χελιδονάκι· και τ᾽ όνομά μου από δω και μπρος θα είναι Καρλ.

Ο Δημήτρης, τελευταίος, μάς κοίταζε. Σηκώνει ένα τσουλούφι απ᾽ τα μαλλιά του, και το ᾽δειχνε με υπερηφάνεια σε όλους μας: Κοιτάξτε το λοφίο μου, παρακαλώ. Είμαι ο Τσιπ, ο κατσουλιέρης απ᾽ την Κάσο. Μ᾽ έφερε στα φτερά του ο ασημόγλαρος και είδα όλα

τα νησιά του Αιγαίου. Αλλά ζαλίστηκα και με κατέβασε στο Σούνιο· πάνω στα ερείπια του ναού του Ποσειδώνα. Εκεί, με πληροφόρησε ένας μαυροκέφαλος για τις ταΐστρες στο σχολείο των Εξαρχείων. Και να με, τώρα, φίλοι μου, στη συντροφιά σας. Τι όμορφα περνάμε! τσι-τσι-τσι...

Δε θα σε παίξουμε, του απαντήσαμε μόλις τελείωσε. Ξέρουμε γιατί έγινες κορυδαλλός. Θέλεις να είσαι αρχηγός μέσα στην τάξη, όπως ο δήμαρχος, ο κατσουλιέρης της κουκουναριάς. Σκέφτηκες μήπως κουφαθείς απ' τα φτεροκροτήματα, σαν τον συνάδελφό σου στο βιβλίο; Αλλά μη φοβάσαι, είμαστε έξυπνα πουλιά. Δε θα φτεροκροτούμε, αν κάνεις λάθη. Ο Τσιπ κρατούσε όρθιο το τσουλούφι του και έκανε γκριμάτσες να γελάμε.

Αχ! να υπήρχαν κι άλλοι στην παρέα μας, είπε ο Τσίλι, ο κοκκινολαίμης, λυπημένος. Θα αντικαθιστούσαμε όλους τους ήρωες του βιβλίου με αγριόχηνες, δρυοκολάπτες, τσαλαπετεινούς.

Ποια τάξη έχει εκατό παιδιά; απόρησε ο Νίκολα, ο καρβουνιάρης. Όσο περνάει ο καιρός θα λιγοστεύουμε. Φέτος μάς έφυγε ο φίλος μας, ο Ηλίας. Οι γονείς του έμειναν άνεργοι τα τελευταία χρόνια κι επέστρεψε μαζί τους στην πατρίδα του.

Μας θύμισε το φίλο μας και στεναχωρηθήκαμε. Μιλάγαμε συχνά γι᾽ αυτόν στην τάξη.

Οι δάσκαλοι έδειχναν λιγάκι παραπονεμένοι. Μας παρακολουθούσαν απ᾽ την άκρη της αυλής. Αυτοί, σκεφτήκαμε, μας έμαθαν τόσα πολλά! Το πιο σπουδαίο να ονειρευόμαστε και να πετάμε. Θα τους αφήσουμε έξω απ᾽ το παιχνίδι; Όχι· θα τους μεταμορφώσουμε κι αυτούς.

Κύριε, κύριε, του πήραμε τ' αυτιά. Τα μάθατε τα νέα; Είμαστε μάγοι. Σε τι πουλί θα θέλατε να σας μεταμορφώσουμε; Κότσυφα, φλώρο, τσιροβάκο ή κουκουβάγια; Σπουργίτι, μας απάντησε ο δάσκαλος. Είναι ο πιο συχνός μας επισκέπτης.

Ωραία, συμφωνήσαμε, σπουργίτι. Και από σήμερα θα σας φωνάζουμε Μπι-μπι. Μοιάζει στο Μπάμπης, το κανονικό σας όνομα. Ανοίξτε, τώρα, τα φτερά σας και πετάξτε.

Εσάς, κυρία, θα σας μεταμορφώσουμε σε καρδερίνα, είπαμε στη δασκάλα που περίμενε. Δεν είστε μουσικός, όπως η Θάλεια, που τραγουδάει στο βιβλίο με το ξενοπούλι, αλλά το ίδιο κάνει, ζωγραφίζετε. Ξέρουμε πως ανήκετε στους καλλιτέχνες. Αντί Ελίζα, θα σας λέμε Λιζ. Κρατήσαμε το ζήτα γιατί σας αρέσει.

Έτσι, τελείωσαν οι προετοιμασίες του παιχνιδιού, και μάθαμε από τότε να πετάμε. Γίναμε τα παιδιά-πουλιά των Εξαρχείων. Η ζωή μας στο σχολείο άλλαξε.

Πριν φτάσουμε στις διακοπές των Χριστουγέννων, ο κύριος μας έκανε μια έκπληξη. Μας ανακοίνωσε πως θα επισκεπτόταν το σχολείο μας η συγγραφέας Λενέτα Στράνη. Αυτή, μας είπε, είναι φίλη των πουλιών· κι έγραψε το βιβλίο που κρατάμε. Εμείς δεν τον πολυπιστέψαμε, όπως καταλαβαίνετε, μα ο δάσκαλος δεν έλεγε ποτέ του ψέμα.

Και πώς τη βρήκατε; τον βασανίζαμε στο διάλειμμα. Από τον Δήμο Αβδελιώδη, είπε εκείνος. Είναι καλογεράκι στο βιβλίο. Ο σκηνοθέτης του θεάτρου των πουλιών. Μου το κελάηδησε πού μένει στο αυτί και ύστερα ήταν εύκολο· τη βρήκα.

Ήρθε μια μέρα που έβρεχε η κυρία Λενέτα, και την υποδεχτήκαμε στην τάξη με χαρές. Κι αυτή φορούσε ένα ωραίο μπερεδάκι, όπως ο κύριος Μπι-μπι, ο δάσκαλος. Τώρα νομίζουμε πως όποιος είναι φίλος των πουλιών, φοράει στο κεφάλι μπερεδάκι. Αυτό που δε μας άρεσε ήταν τα ρούχα της. Μας φάνηκαν λιγάκι σκούρα. Όταν της το ᾽παμε, μας άκουσε με προσοχή· και υποσχέθηκε την άλλη μέρα να τ᾽ αλλάξει. Βρήκε μια φούστα κατακόκκινη μες στην ντουλάπα της, κι όταν ερχόταν στο σχολείο μας, αυτή φορούσε.

Κοίταζε γύρω της το χώρο ικανοποιημένη. Της έκανε καλή εντύπωση η τάξη μας. Με ζωγραφιές στους τοίχους, με αρμόνιο, παιχνίδια, μαγνητόφωνο, κασέτες. Σε μια γωνία έχουμε στρώσει και χαλί. Κάνουμε κύκλο καθιστοί και συζητάμε.

Γυρίζαμε σαν σβούρες και ρωτάγαμε. Είχαμε χίλιες απορίες για το βιβλίο. Γιατί αρρώστησε στο πάρκο ο Οδυσσέας. Ποιοι ξέχναγαν τις βρύσες ανοιχτές. Πώς και δεν πρόλαβαν την πυρκαγιά στο δάσος.

Πού κρύβεται, όταν θυμώνει, η άνοιξη. Ρωτούσαμε όλοι μαζί, ώσπου ζαλίστηκε, και ο κύριος είπε πως τον κάναμε ρεζίλι.

Της εξηγήσαμε ότι είμαστε πουλιά. Γι᾽ αυτό μας έβλεπε όλη την ώρα να πετάμε. Εκείνη, τότε, ενδιαφέρθηκε να μάθει τι είδος πουλιού παρίστανε ο καθένας μας. Ύστερα ρώτησε αν υπάρχει κάποιος κόρακας, κάργια ή μαυρολαίμης στην παρέα.

Όχι, φωνάξαμε. Ξεχάσατε κυρία Λενέτα; Ο μαυρολαίμης πέθανε απ᾽ τα φυτοφάρμακα. Μας στεναχώρησε πολύ ο θάνατός του. Καλύτερα να μην υπήρχε στο βιβλίο σας. Πάλι καλά που άρπαξε ο ουρανός το χρώμα της λαλιάς του, το πορτοκαλένιο. Ο κύριος λέει πως το βλέπουμε στο ηλιοβασίλεμα. Με αυτό η δύση φτιάχνει παραμύθια.

Κάργια δεν έχουμε καμιά· ούτε καλιακούδα. Μόνο δυο καρακάξες που τσακώνονται. Κι αυτές, γιατί παρασυρθήκαμε απ᾽ τη δική μας. Την καρακάξα που φωλιάζει στο σχολείο μας. Είναι καλόκαρδο και φιλικό πουλί. Ποτέ της δε στραβοκοιτάει ξενάκι.

Τον κόρακα κανένας δεν τον διάλεξε. Δε θέλουμε ούτε να τον βλέπουμε μ᾽ αυτά που κάνει. Πετάει πάνω απ᾽ τον Συνορίτη ποταμό και εμποδίζει τα ξενάκια να περάσουν. Εμάς η τάξη μας είναι γεμάτη από ξενοπούλια: η Σάλυ, ο Νόνη, ο Τσίου, ο Τσάρλι, ο Τζακ, ο Κραξ και ο Κρακράξ.

Είσαστε έξυπνα πουλιά, υπερηφανεύτηκε· αλλά και τ᾽ άλλα, μη νομίζετε, καλυτερεύουν. Προχθές συνάντησα έναν κόρακα στο δρόμο και κράταγε δυο ξενοπούλια στις φτερούγες του. Ήθελε, λέει, να τα περάσει στο φανάρι. Να φτάσουν στο σχολείο ασφαλή.

Δεν ξέρουμε, κυρία, την αμφισβητήσαμε, είμαστε λίγο επιφυλακτικοί με αυτά τα είδη.

Ροδάνι πήγαινε το στόμα μας, δε σταματούσαμε. Η κυρία Λενέτα ξεκαρδίστηκε απ᾽ τα γέλια. Έδειχνε, όμως, παραπονεμένη, όπως ο δάσκαλος. Γι᾽ αυτό, σκεφτήκαμε να τη μεταμορφώσουμε κι εκείνη.

Μας λείπει, είπαμε, η Σεμέλη απ᾽ το βιβλίο, κι εσείς φοράτε κοκαλάκι ροζ. Να γίνετε φανέτο, σας παρακαλούμε. Ταιριάζετε πολύ στα χρώματα. Θα σας φωνάζουμε Μελ-μελ, αν σας αρέσει. Στους μεγάλους βάζουμε διπλά ονόματα.

Η κυρία Μελ-μελ συμφώνησε ευχαριστημένη, και από κείνη τη στιγμή έγινε φίλη μας. Πίστεψε ότι είμαστε αληθινά πουλιά. Όταν ερχόταν, μας κερνούσε καραμελωμένους σπόρους. Σύκα ξερά, δαμάσκηνα, φιστίκια, βερίκοκα, σταφίδα μαύρη και αμύγδαλα.

Εμείς προσφέραμε άλλα δώρα στην κυρία Μελ-μελ. Τα προετοιμάζαμε με τη βοήθεια των δασκάλων. Φορούσαμε όλοι τα φανταστικά φτερά στους ώμους μας και κάναμε ένα μισοφέγγαρο μπροστά στο

χάρτη. Με το φακό στο χέρι, ένας ένας, της δείχναμε τα μέρη όπου ταξιδεύαμε. Με αυτό τον τρόπο μάθαμε όλη τη γεωγραφία. Η κυρία Μελ-μελ μάς έδινε συγχαρητήρια.

Της τραγουδούσαμε ποιήματα απ' το «Ξενοπούλι» που μελοποίησε η κυρία Ιωάννα Μάρκου, η μουσικός. Οι πιο πολλοί της γράφαμε επιστολές, που τις στολίζαμε στα περιθώρια με καρδούλες. Εκείνη διάβαζε όσα κεφάλαια της ζητούσαμε. Μας άρεσε να την ακούμε να διαβάζει.

Η Σάλυ, η γαλαζοπαπαδίτσα, τελευταία δεν είχε και πολύ διάθεση να παίξουμε. Τότε, η κυρία Μελ-μελ μάς έμαθε πώς να ταΐζουμε διάθεση έναν φίλο. Παίρνουμε, είπε, τα φανταστικά μας κουταλάκια, τον αγκαλιάζουμε και τον ταΐζουμε σιγά-σιγά.

Μας έλεγε ακόμη ότι μας ζήλευε γιατί είμαστε πολύ πλούσια τάξη. Κι αυτό, επειδή έβλεπε παιδιά-πουλιά από τόσες χώρες και κελαηδούσαμε σε διαφορετικούς χρωματισμούς. Ουράνιο τόξο της φαινόταν το σχολείο μας. Κι εμείς η χορωδία των αγρών που τραγουδούσε.

Αυτή να δείτε! Με τις ερωτήσεις της μας τρέλαινε. Ήθελε απ' όλους να τα μάθει όλα. Αλλά ο κύριος Μπι-μπι δεν τη σταμάταγε. Ούτε της είπε πως τον έκανε ρεζίλι.

Η κυρία Μελ-μελ είχε μεγάλη περιέργεια. Ρωτούσε για τις χώρες μας τα πάντα. Για τις λαλιές, τη φύση, τα παιχνίδια μας, τα φαγητά, τους μύθους, τα τραγούδια. Αν συναντούσαμε εμπόδια στα ταξίδια. Αν βλέπαμε καταστροφές του περιβάλλοντος.

Εμείς φοβόμαστε πως τα ξεχνάει, όταν φεύγει· γιατί την άλλη μέρα ξαναρώταγε. Έπειτα ζήτησε να της τα γράφουμε σ' ένα χαρτί. Μια κόλλα που θα κόβαμε απ' το τετράδιό μας. Πριν της το δώσει ο καθένας μας, το διάβαζε κι άκουγαν όλα τα παιδιά-πουλιά της τάξης.

Ο Τσάρλι έγραφε πώς φτιάχνουν τα ρετσέλια. Ένα ωραίο αλβανικό γλυκό. Από τον Νόνη μάθαμε ότι δε γίνεται καμιά ανακύκλωση απ' τα σχολεία της Αλβανίας. Ο Τζακ μάς περιέγραψε τη Βουλγαρία, που ήταν γεμάτη με ανθισμένες τριανταφυλλιές.

Εμπόδια μας ανέφεραν απ' τις διαδρομές τους οι καρακάξες, ο Κρακράξ και ο Κραξ. Στις Φιλιππίνες, έγραφε ο πρώτος, στόλιζαν το τοπίο φοίνικες. Στη θάλασσα, όμως, ψάρευαν με δυναμίτη, κι αυτός φοβόταν, όταν άκουγε το θόρυβο. Εκεί, μας τόνιζε, δεν έχουν ρατσισμό. Όλοι οι άνθρωποι-πουλιά γίνονται φίλοι.

Ο Κραξ είχε τρομάξει στη Ρωσία. Έπεσαν πέτρες από μετεωρίτες στα κεφάλια τους. Κάποιοι πληγώθηκαν και πήγαν στο νοσοκομείο. Επικρατούσε φασαρία, πανζουρλισμός. Γκρεμίστηκαν πολλές φωλιές και η δική του. Μας ήρθε πίσω, στην Αθήνα, τρέχοντας.

Στη Μολδαβία, η Σάλυ δροσιζόταν σε ένα ποτάμι που το 'λέγαν Προυτ. Ο Τσίου στην Πολωνία έκανε σκι και έφτιαχνε χιονάνθρωπο με φίλους. Προβληματίζονταν και οι δυο πάρα πολύ, γιατί οι υλοτόμοι έκοβαν τα δέντρα. Αν θα συνέχιζαν, μας είπαν, δίχως έλεγχο, θα εξαφανίζονταν τα δάση και οι φωλιές τους.

Ο Τσιπ μιλούσε για την ιδιαίτερη πατρίδα του. Ο ήλιος έκαιγε πολύ στην Κάσο. Μ' αυτή την τρύπα του όζοντος, όταν πετούσε,

πάθαινε εγκαύματα και πόναγε στην πλάτη του. Δεν έβαζε αντηλιακό, γυαλιά, καπέλο. Την πάθαινε σαν τον Φουντούλη και υπέφερε. Συνέχεια έβαζε γιαούρτι στις πληγές. Κοκκίνιζε ο κατσουλιέρης και ξεφλουδιζόταν. Είχε μεγάλο άγχος και με τους ψαράδες. Παρατηρούσε ότι έκαναν υπεραλίευση. Έγδερναν, λέει, τον πάτο απ᾽ τις θάλασσες. Έπιαναν τα μικρά ψαράκια και το γόνο.

Στην Εύβοια, ο Νίκολα, ο καρβουνιάρης, έπεφτε πάνω σε μεγάλες πυρκαγιές. Κάθε φορά καψαλιζόταν στις φτερούγες του. Το ράμφος του έμοιαζε με πάτο από τηγάνι. Γύριζε πίσω κι άναβε κεράκια, στον Άγιο Χαραλάμπη, που τον γλίτωνε.

Τα μεγαλύτερα προβλήματα απ᾽ όλους μας τα συναντούσε ο Καρλ, το χελιδόνι. Μας διηγόταν ότι πόναγε η ράχη του, γιατί η άνοιξη αρνιόταν να κατέβει. Υπήρχαν πόλεμοι στις διαδρομές του και καπνοί. Εκείνη δάκρυζε, την έτσουζαν τα μάτια.

Ο Τσίλι έγραφε για τα ταξίδια του στο Ιόνιο. Ακολουθούσε τα καράβια με τους γλάρους. Στη Ζάκυνθο έστηναν οι κυνηγοί καρτέρια για να σκοτώσουν τα αποδημητικά πτηνά. Σε δυο νησάκια, τις Στροφάδες, τους το απαγόρευσαν, κι έβλεπε όλα τα πουλιά ευτυχισμένα. Στα Καμένα Βούρλα είδε σκοτωμένους κύκνους. Στο Μεσολόγγι φαλαρίδες και αγριόπαπιες.

Όλοι παρατηρούσαμε πως ο πλανήτης μας γινόταν σκουπιδότοπος σε κάποια μέρη. Βλέπαμε, από ψηλά, σωρούς σκουπίδια· σε θάλασσες, στεριές και ποταμούς. Μιλιούνια έπεφταν τα έντομα επάνω τους, και τα πουλιά, ανάμεσά τους, ήταν λίγα.

Οι πολυκατοικίες έκρυβαν τον ουρανό. Κάποια ποτάμια είχαν στερέψει από νεράκι. Όπου υπήρχε, ήταν βρόμικο, ακατάλληλο, και τα παιδιά-πουλιά διψούσαν.

Είδαμε και ομορφιές στον κόσμο, αλλά εμείς της γράφαμε τα άσχημα για να τα διορθώσουμε.

Πολλά σχολεία έκαναν δενδροφυτεύσεις σε ταλαιπωρημένη γη από πυρκαγιές. Παιδιά έγραφαν ποιήματα για την ειρήνη, το περιβάλλον, τη συνεργασία, την ενότητα. Μπαλόνια έφευγαν από τις παιδικές χαρές. Γιαγιάδες έλεγαν στα εγγόνια παραμύθια.

Στο τέλος, πλούτισε και η κυρία Μελ-μελ. Έτσι μας είπε, όταν έφυγε απ᾽ το σχολείο. Ότι απέκτησε ένα τσουβάλι γνώσεις και δυο φανταστικά φτερά στους ώμους της. Και δεν κορόιδευε καθόλου· ήταν αλήθεια. Στύψαμε το κεφάλι μας να της τα μάθουμε.

Εμείς νιώθαμε δύναμη και υπερηφάνεια, γιατί μια μέρα την ακούσαμε που έλεγε πως τα παιδιά-πουλιά σ᾽ όλο τον κόσμο, μας φέρνουν τα λουλούδια και την άνοιξη. Τα ίδια πίστευε και ο κύριος Μπι-μπι. Αυτοί οι δυο σε όλα συμφωνούσαν.

Τις μέρες της Αποκριάς διασκεδάσαμε. Η κυρία Λιζ μάς έφτιαξε τις μάσκες. Τις έκοβε με το ψαλίδι, τις ζωγράφιζε, κι εμείς μαλώναμε ποιος θα την πάρει πρώτος. Άλλος γινόταν γάτα, άλλος σκύλος, μέλισσα, πεταλούδα ή πουλί. Τι ωραία που έχουμε δασκάλα καλλιτέχνιδα! Μακάρι να ᾽χαν όλα τα σχολεία.

Βάλαμε στόχο τον κοκκινολαίμη απ᾽ την Πάτρα, επειδή είχε

καρναβάλι η πόλη του. Τι γίνεται, ρωτούσαμε, στα μέρη σου, ντύνεστε όλο το χρόνο μασκαράδες; Ε, όχι! φώναζε ο Τσίλι θυμωμένος. Έχουμε κι άλλα πράγματα να κάνουμε. Ρεμβάζουμε το πέλαγο απ' το κάστρο μας. Λέμε τραγούδια στο αρχαίο ωδείο. Τσιμπολογάμε απ' τα καράβια λιχουδιές. Κάνουμε βόλτες γύρω απ' το λιμάνι.

Τώρα, μας έδωσες ιδέες, είπε ο Τσιπ. Να πάμε στην Ακρόπολη μια μέρα. Αν κελαηδήσουμε, σε όλες τις λαλιές, θα επιστρέψουν τα γλυπτά του Παρθενώνα. Θα μας βοηθήσει η Αθηνά, η κουκουβάγια· και ο Σωκράτης, ο σοφός μας πετροκότσυφας.

Όταν πλησίαζε η άνοιξη, αλλάξαμε. Δεν είχαμε όρεξη να μπούμε μες στην τάξη. Γκρίνιες, αδιαθεσίες, παραξενιές· σαν τις Λασπιάρες γίναμε του Συνορίτη. Πώς να καθίσεις μέσα με λιακάδα; Στους δρόμους ο αέρας μοσχομύριζε. Ακόμη και η καρακάξα του κυπαρισσιού δεν έμπαινε καθόλου στη φωλιά της. Απ' τ' ανοιχτά παράθυρα ακούγαμε να τραγουδούν στον πλάτανο τα λιανοπούλια. Κι εμείς μαλώναμε συνέχεια μεταξύ μας. Τράβαγε ο ένας τα φτερά του αλλουνού.

Κύριε, γκρίνιαζε η Σάλυ, η γαλαζοπαπαδίτσα. Ο Κρακράξ κοιτάζει με μανία τα σκουλαρίκια μου. Αν μου τα πάρει και τα πάει στη φωλιά; Οι καρακάξες κλέβουν ό,τι λάμπει. Ο Τσάρλι, ο Τσίου και ο Τσίλι την παρηγορούσαν. Την έκρυβαν στην αγκαλιά τους να μη φαίνονται.

Ο Κραξ έκανε βόλτες πέρα δώθε. Ο Νόνη έτρωγε ρετσέλια στο παράθυρο. Ο Τζακ κοιτούσε το λοφίο του Τσιπ. Ο Νίκολα κι ο Καρλ μιλούσαν.

Οι δάσκαλοι και η κυρία Μελ-μελ τα είχαν χάσει. Δεν έβρισκαν τον τρόπο να ηρεμήσουμε.

Ντροπή! μας μάλωναν, να κάνετε σαν τις Λασπιάρες. Στις Κρουσταλλένιες θα ᾽πρεπε να μοιάζετε. Αυτές μας φέρνουν τις λιακάδες και το φως. Ξεχάσατε τις κόρες του ήλιου; Οι άλλες τρέφονται από λάσπη και σκοτάδι. Έχουν κατάμαυρες, βαριές καρδιές.

Ο Τσίλι και ο Τσιπ μάς έσωσαν, διάβασαν δυο σελίδες απ᾽ τις Κρουσταλλένιες. Η διάθεσή μας πήρε να καλυτερεύει, γεμίσαμε από αισιοδοξία και χαρά. Ξεθόλωσε και το μυαλό του κυρίου Μπι-μπι. Βρήκε αμέσως μια σπουδαία λύση.

Μας πρότεινε, αν θέλαμε, κάθε Παρασκευή να βγαίνουμε μαζί τους περιπάτους. Για να γνωρίσουμε καλύτερα τη γειτονιά μας· τους δρόμους, τις πλατείες, τ᾽ αξιοθέατα. Μιλούσαν για ένα πρόγραμμα αποσχολειοποίησης, αλλά εμείς δεν τη γνωρίζαμε αυτή τη λέξη.

Πόσο μας καταλάβαιναν οι δάσκαλοί μας! η κυρία Λιζ και ο κύριος Μπι-μπι.

Και πού δεν πήγαμε εκείνο το διάστημα! Μουσεία, πάρκα, θέατρα, πολυκατοικίες. Πριν ξεκινήσουμε, διαβάζαμε να ενημερωθούμε βιβλία κι από άλλους συγγραφείς. «Τα γενέθλια» της Ζωρζ Σαρή, τη «Μπλε Πολυκατοικία» της Μάρως Καρδαμίτση-Αδάμη.

Με τη Χριστίνα Φραγκεσκάκη, όταν συναντηθήκαμε, φτιάξαμε ένα εικαστικό τραπέζι. Ήταν πολύχρωμο, με ρύζι και σταφίδες, μήλα, κουλούρια και ροδάκινα. Μας μίλησε ύστερα, για το ωραίο της βιβλίο «Η Ορτανσία φυλάει τα μυστικά». Με την Αργυρώ Κοκορέλη συζητήσαμε για το βιβλίο της «Κουκιά κι αγκιναρούλες».

Η συγγραφέας Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου ήρθε μια μέρα και μας έκανε ξενάγηση. Μαζί της πήγαμε στο σπίτι που έμενε η Σοφία Βέμπο. Η κυρία Λότη μάς διηγήθηκε την ιστορία του. Εκεί διαβάσαμε απ' το βιβλίο της «Ο καιρός της σοκολάτας». Το βρήκαμε πολύ σημαντικό.

Δε θα ξεχάσουμε και την παράσταση στο Εθνικό. Είχε ανεβάσει, φέτος, Άλκη Ζέη.

Ας ξεκινήσουμε, όμως, από την αρχή. Η πρώτη επίσκεψη ήταν στο Πολυτεχνείο. Οι αρχιτέκτονες μας έδειχναν μακέτες που υπήρχαν μέσα στις προθήκες της Σχολής. Μάθαμε για τα κτήρια της περιοχής και το σχολείο μας, που σχεδιάστηκε από τον Νικόλαο Μητσάκη.

Ύστερα είδαμε τη σιδερένια πόρτα της εισόδου. Αυτή είναι καινούρια, μας εξήγησαν. Την προηγούμενη την γκρέμισε το τανκ· τότε που είχαμε στη χώρα μας δικτατορία. Οι φοιτητές μπήκαν μπροστά για να το σταματήσουν. Έτσι κερδίζονται οι ελευθερίες, είπε ο δάσκαλος.

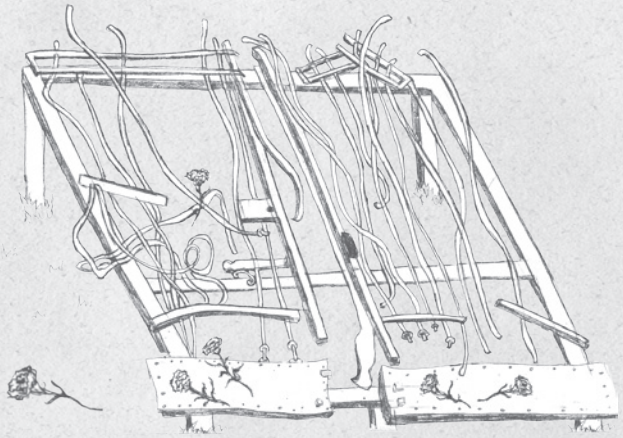

Επισκεφτήκαμε το Εθνικό Μουσείο. Θαυμάζαμε ώρες τους αρχαιολογικούς μας θησαυρούς. Γλυπτά, τοιχογραφίες, χρυσά κοσμήματα κι ένα μεγάλο άγαλμα του Ποσειδώνα. Είδαμε και μια μούμια αιγυπτιακή. Ήταν πολύ τρομαχτική στη σαρκοφάγο.

Μας ενημέρωσαν για την τεχνολογία των προγόνων μας. Τον πρώτο υπολογιστή στον κόσμο. Τον λένε «Ο μηχανισμός των Αντικυθήρων» και τον ανέσυρε ο Κουστό απ᾽ τη θάλασσα.

Μετά από τόσες γνώσεις, ζαλιστήκαμε κι είπαμε να ξεσκάσουμε λιγάκι. Να περπατήσουμε στους δρόμους της περιοχής, να δούμε μαγαζιά και ταβερνάκια.

Ποια μαγαζιά; απόρησε ο Τσιπ. Νομίζω ότι τα ᾽κλεισε η κρίση. Οι δάσκαλοι και η κυρία Μελ-μελ χαμογελούσαν. Ποιος θα μας πει τι είναι κρίση; ρώτησαν. Σκεφτήκαμε, αλλά δεν ήξερε κανένας. Πλάσαμε, όμως, την εικόνα της στη φαντασία μας.

Μια αυστηρή δασκάλα, απαντήσαμε, που τριγυρνάει με χάρακα στο χέρι. Μπαίνει στα μαγαζιά, τα εξετάζει, κι αν τα βαθμολογήσει άσχημα, κλειδώνει, βγάζει έξω τον ιδιοκτήτη και βάζει το κλειδί στην τσέπη της.

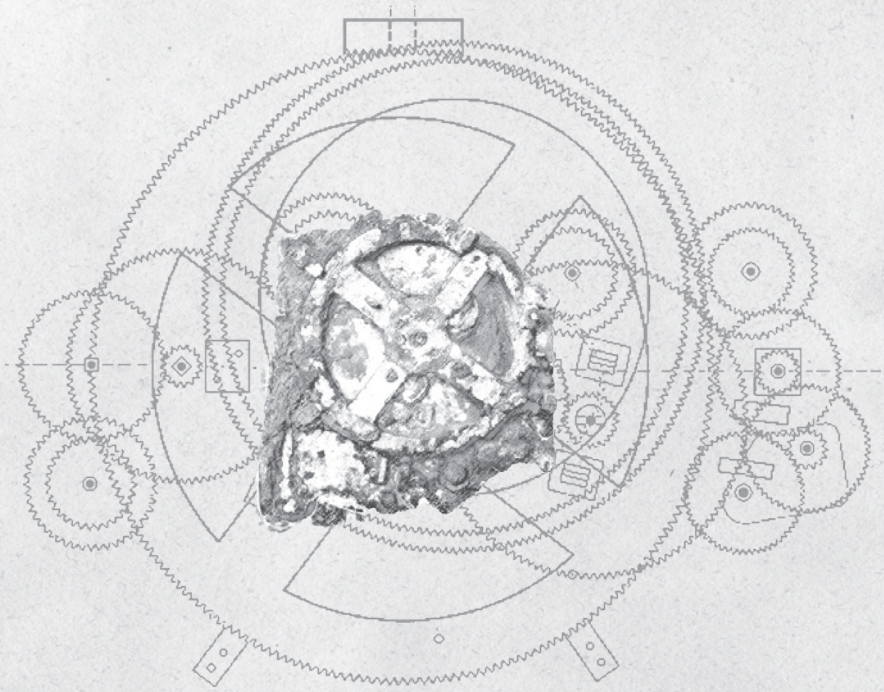

Pojalia

Έκλεισε στην Εμμανουήλ Μπενάκη το «Εν λευκώ». Τις «Νεράιδες» και τη «Μαριονέτα» στη Θεμιστοκλέους. Απ' αυτά ψωνίζαμε δωράκια για τους φίλους, μα η κυρία Κρίση δεν το σκέφτηκε. Έκλεισε και το εστιατόριο του «Μπαρμπα Γιάννη», που γνώριζαν από παλιά οι παππούδες μας.

«Η Ροζαλία» όμως, έμεινε ανοιχτή, έδειξε ο κύριος Μπι-μπι στη Βαλτετσίου. Αύριο, είμαστε όλοι καλεσμένοι. Θα φάμε και θα πιούμε μες στον κήπο της. Γιούπι! φωνάξαμε σηκώνοντας τα χέρια. Απόψε δε θα κοιμηθούμε, κύριε.

Τι φαγοπότι κάναμε, δε λέγεται! Με επιδόρπιο, ορντέβρ, κυρίως πιάτο. Ο Τσιπ έβγαζε δόντι και δεν έφαγε. Ας ήταν οι παραδοσιακοί μεζέδες μούρλια.

Ο ιδιοκτήτης της, ο κύριος Αχιλλέας, μάς έκανε αστεία στο τραπέζι μας. Είχε φυτέψει στον πεζόδρομο ελιά, πλάτανο και ωραία λουλούδια. Μας πρόσφερε υπέροχη φιλοξενία. Θέλουμε να περνάμε να τον βλέπουμε.

Έχουμε, όμως, κι άλλον κήπο στα Εξάρχεια. Το «Άμα λάχει» στην οδό Καλλιδρομίου. Ένα μεγάλο μεζεδοπωλείο, παραδοσιακό· με δέντρα, γιασεμιά, παρτέρια.

Ο κύριος Δημήτρης, ο ιδιοκτήτης του, περίμενε στην πόρτα να μας ξεναγήσει. Το ζήτησε η κυρία Μελ-μελ, που είναι φίλος της, όπως ο κύριος Αχιλλέας της «Ροζαλίας».

Αυτή τη μέρα ευχαριστηθήκαμε ξενάγηση. Μείναμε έκπληκτοι απ' την ιστορία του κτηρίου. Αυτό, μας είπε, ήταν σχολείο της περιοχής, από το 1881. Την περίοδο της Κατοχής είχε συσσίτια, και τάιζε αγωνιστές και πεινασμένους. Πολύ αργότερα έγινε ταβέρνα· το 1983 δηλαδή. Στο

υπόγειο, ο κύριος Δημήτρης βρήκε πράγματα που έριχναν οι μαθητές από μια τρύπα: μολύβια, ξύστρες, παιχνιδάκια, γομολάστιχες, κι ένα μικρό κοκάλινο κουκλάκι. Κράτησε, όμως, για ενθύμιο μόνο αυτό. Τι κρίμα να μην τα ᾽χουμε όλα!

Πριν επιστρέψουμε το μεσημέρι στο σχολείο, περάσαμε απ᾽ το παραδοσιακό μπακάλικο του Έξαρχου και από το θέατρο του Γιώργου Αρμένη. Το «Θέατρο Εξαρχείων» είχε κλείσει. Του άρπαξε η κυρία Κρίση τα κλειδιά.

Ποιος από σας θέλει να γίνει ηθοποιός; ρώτησε η κυρία Λιζ στο δρόμο. Όλοι! της απαντήσαμε χοροπηδώντας. Θα ανεβάζουμε έργα με πουλιά. Όπως το «Θέατρο Τέχνης» με τους «Όρνιθες». Σ᾽ αυτό δεν έπαιζε ο κύριος Αρμένης; Έχουμε μάθει τις συνήθειες, τις λαλιές τους... Μακάρι! μας ευχήθηκε η κυρία Λιζ.

Τώρα που είπατε πουλιά, κάτι θυμήθηκα, άνοιξε ο δάσκαλός μας την ατζέντα. Μας περιμένουν στην Ορνιθολογική Εταιρεία. Αυτό θα γίνει την ερχόμενη Παρασκευή.

Όλη την εβδομάδα σχεδιάζαμε τι θα ρωτούσαμε τους επιστήμονες ορνιθολόγους. Αν λιγοστεύουν τα πουλιά, όπως τα παιδιά. Τι τρόπους έχουν βρει για να τα προστατεύουν.

Πέμπτη, οι δάσκαλοι, μας έφεραν τα νέα. Εκείνος ο περίπατος θα ᾽χε συνέχεια. Θα περπατούσαμε ως το Πεδίο του Άρεως, να δούμε τα πουλιά και τις φωλιές τους. Μας είπαν μάλιστα, να ετοιμαστούμε για πικ-νικ. Θα στρώναμε να φάμε στο γρασίδι.

Τρελάναμε όλους τους μπαμπάδες, τις μαμάδες. Μέχρι τη νύχτα ετοίμαζαν τις λιχουδιές. Τοστάκια με μαρούλι και τυρί, μήλο, αυγό βραστό και σοκολάτες. Και μια τσαντούλα διπλωμένη, οπωσδήποτε, για να πετάξουμε στους κάδους τα σκουπίδια.

Πρωί πρωί περάσαμε απ' την Ορνιθολογική, που τη στεγάζει η «Μπλε Πολυκατοικία». Το κτήριο χτίστηκε, περίπου, το '30, και ήταν για την εποχή του πρωτοποριακό. Σχεδιάστηκε απ' τον αρχιτέκτονα Παναγιωτάκο· θείο της κυρίας Καρδαμίτση, που διαβάσαμε.

Έχει ψηλά ταβάνια, φαρδιές σκάλες και είναι εσωτερικά λειτουργικό. Η ταράτσα, πάνω, μοιάζει με καράβι, με θέα το λόφο Στρέφη, τον Λυκαβηττό και το όρος Αιγάλεω. Τη λένε «μπλε», από το αρχικό της χρώμα, που το επιμελήθηκε ο ζωγράφος Σπύρος Παπαλουκάς.

Εκεί έμειναν σπουδαίες προσωπικότητες της τέχνης, των γραμμάτων και της επιστήμης. Είναι αξιόλογη η γειτονιά μας, τελικά. Όλα τα ωραία συμβαίνουν στα Εξάρχεια!

Δεν είχαν χρόνο να μας συνοδέψουν οι ορνιθολόγοι· και ξεκινήσαμε με τους δασκάλους μας για το Πεδίο του Άρεως. Πήραμε την οδό Ζαΐμη, αλλά με προσοχή, γιατί περνούσαν αυτοκίνητα στο δρόμο. Μας έδειξαν την Ευαγγελική εκκλησία, το ταχυδρομείο, τον εκδοτικό οίκο «Περίπλους», και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Το υπουργείο στεγάζεται σε ένα άλλο ωραίο κτήριο, του αρχιτέκτονα Κυπριανού Μπίρη. Είναι κι αυτό χτισμένο γύρω στο '30 και θεωρείται πρότυπο αρχιτεκτονικής.

Πολύ παλιά, στα χρόνια της δικτατορίας, στέγαζε τα γραφεία της Ασφάλειας. Είναι γνωστό ως κτήριο της Μπουμπουλίνας, όπου βασάνιζε η Χούντα τους αγωνιστές. Τον Παναγούλη, τον Θεοδωράκη, τον Λεντάκη, κι άλλους πολλούς, όπως μας είπε ο δάσκαλος.

Τώρα, ευτυχώς, στεγάζει τον πολιτισμό. Ποτέ, είπαμε, να μην ξανάρθουν τέτοιες μέρες.

Η φύση ήταν ανοιξιάτικη στο πάρκο. Πολλά παιδιά έκαναν ποδήλατο. Φωνές, πουλιά, λουλούδια, μυρωδιές, πλατείες, ελαιώνες και ροδώνες. Το αναμορφώνει ο αρχιτέκτονας Τομπάζης. Ρωτούσαμε αν η κυρία Κρίση τον σταμάτησε.

Κάποιοι απ᾽ τους φοίνικες ήταν ξεροί και στεναχωρηθήκαμε. Τους τρώει, μάθαμε, το κόκκινο σκαθάρι. Αν έχει πάνω από δέκα στον κορμό του, δεν τη γλιτώνει, είπε ο γεωπόνος και το κόβουμε. Θάμνος ή δέντρο είναι ο φοίνικας, μας ρώτησε. Εμείς κοιτάξαμε την κυρία Λιζ στα μάτια. Μόνο ο Κραξ το γνώριζε πως είναι πόα, κι αμέσως, όλοι τον φτεροκροτήσαμε.

Μετά διασχίσαμε το άλσος των Ηρώων, που σχεδιάστηκε απ᾽ τον

αρχιτέκτονα Μητσάκη· τον ίδιο που είχε φτιάξει το σχολείο μας.

Κατά τη διάρκεια του πικ-νικ διαβάσαμε απ᾽ το βιβλίο της κυρίας Μελ-μελ, πολλές σελίδες. Συγκρίναμε τα λιανοπούλια των εικόνων με αυτά που πέταγαν επάνω απ᾽ τα κεφάλια μας. Τα αναγνωρίζαμε όλα όσα περνούσαν. Οι καλλιτέχνες τα ᾽χαν ζωγραφίσει ολόιδια. Και ο κύριος Πασχάλης Δουγαλής και ο κύριος Αριστείδης Πατσόγλου. Πολύ θα θέλαμε να τους γνωρίσουμε από κοντά.

Στην τάξη κάθε μέρα ζωγραφίζαμε· αετούς, υφάντρες, κούκους, παπαγάλους. Τα προσφέρουμε όλα στην κυρία Μελ-μελ, στους φίλους, τους γονείς και τους δασκάλους μας.

Η εκδρομή στο πάρκο μάς αναζωογόνησε. Χαρήκαμε τη φύση και τον ήλιο. Τρέξαμε, παίξαμε στις παιδικές χαρές, πήραμε για το φυτολόγιο αγγελική και δάφνη. Στο τέλος κάναμε επίσκεψη και σε σχολείο, που είναι στη γωνία του πάρκου, το 28ο. Γνωρίσαμε πολλά παιδιά και τη δασκάλα τους. Κατάκοποι επιστρέψαμε το μεσημέρι.

Μια άλλη μέρα μάς προσκάλεσε η «Πυξίδα», που προστατεύει τα ξενάκια και τα προσφυγόπουλα. Αυτό έγινε μετά από ένα τραπέζι διαπολιτισμικό, που είχε στήσει το ολοήμερο σχολείο.

Έχουμε τρεις συμμαθητές μας στην «Πυξίδα». Ο χώρος είναι προσεγμένος κι όμορφος. Ωραία θρανία σε καφετί και μαύρο χρώμα κι ένα πινγκ-πονγκ μεγάλο στο μπαλκόνι τους.

Φεύγοντας ψάχναμε παγκάκια να καθίσουμε. Η ζέστη μάς δημιουργούσε υπνηλία. Τα βρήκαμε στο νέο παρκάκι της περιοχής·

γωνία Ζωοδόχου Πηγής και Ναυαρίνου. Εκεί, μας είπαν, πως θα φύτευαν κηπευτικά: λάχανα, μπάμιες, μελιτζάνες και μπιζέλια.

Ο Τσίλι, ο Τσάρλι και ο Τσίου μάς τραγουδούσαν τη «Λιλιπούπολη» της Μαριανίνας Κριεζή:

Το χοντρό μπιζέλι χορεύει τσιφτετέλι...
Η μπάμια η μεγάλη χορεύει πεντοζάλη...

Άλλοι κρατούσαν με ξυλάκια το ρυθμό, κι άλλοι χτυπούσαμε για τύμπανα τις τσάντες.

Ο Νόνη, η αλκυόνα, πήρε θάρρος και μας τραγούδησε ύστερα στη γλώσσα του. Είχε πολύ ωραία φωνή, σαν την αηδόνα· την Τερψιχόρη, που έμενε στην ακροποταμιά.

Είστε καλύτεροι απ᾽ την ορχήστρα των αγρών, καμάρωναν ο δάσκαλος και η δασκάλα.

Πιο κάτω, ήταν ο εκδοτικός οίκος «Σαββάλας» που είχε εκδώσει το βιβλίο που διαβάζαμε. Το ανακαλύψαμε, μαζί με άλλα, στη βιτρίνα: «Το ξενοπούλι και ο Συνορίτης ποταμός».

Μες στα στενά, είδαμε στρώματα απλωμένα. Ένα παιδάκι έπαιζε ακορντεόν. Δυο άνθρωποι, που κάθονταν στο πεζοδρόμιο, ζητιάνευαν απ' τους περαστικούς να φάνε.

Ο νους μας πήγε στην κυρία Κρίση· μήπως τους έβαλε κακό βαθμό. Πήρε τα σπίτια τους, τούς κλείδωσε τις πόρτες κι έμειναν έξω, πεινασμένοι κι άστεγοι.

Αυτά που βλέπαμε στους περιπάτους μάς στεναχωρούσαν. Εμείς, στην τάξη ό,τι είχαμε το μοιραζόμαστε.

Μας είχε μείνει μόνο ένας περίπατος. Να συναντήσουμε τα γειτονάκια του Τριάντα έξι. Αυτά είχαν το σχολείο τους στο λόφο Στρέφη· πλάι σε πεύκα, με τεράστιες αυλές. Σκοπός μας ήταν να μιλήσουμε για τα πουλιά. Να ανταλλάξουμε τις γνώσεις μας και ν' αλληλογραφούμε.

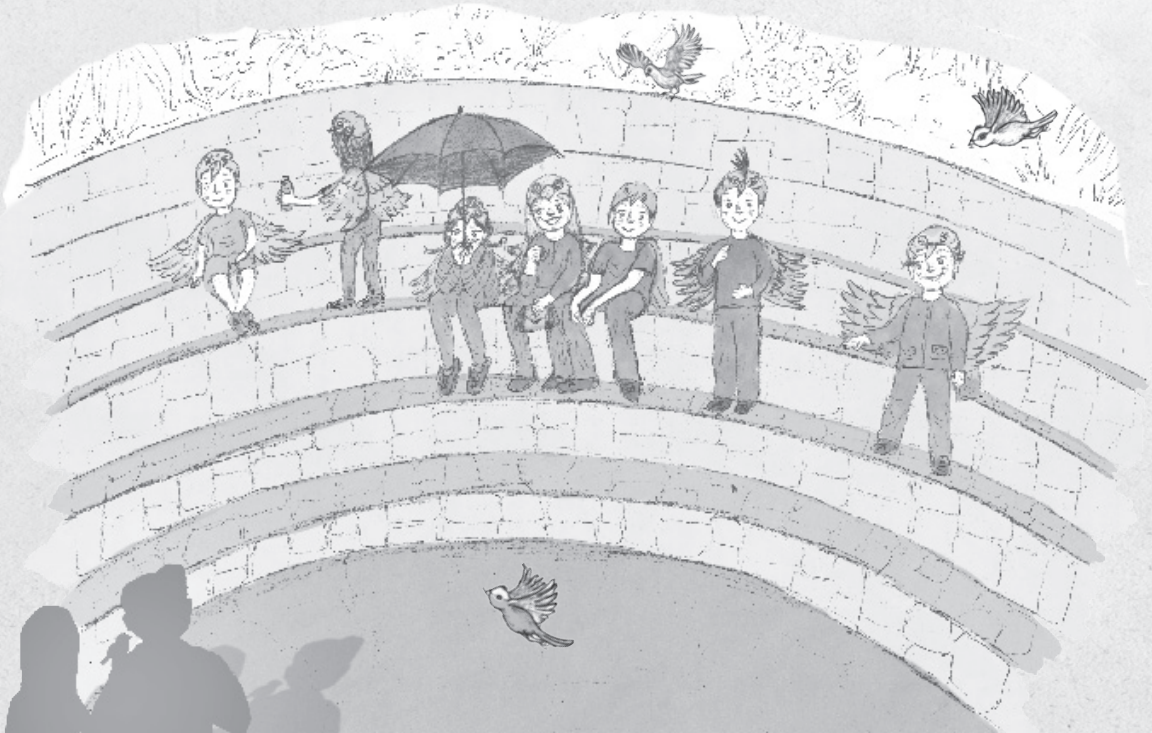

Πριν την επίσκεψη, ανεβήκαμε στο λόφο. Ο αέρας μύριζε ανθισμένα αγριολούλουδα. Η άνοιξη έρχεται, είπε ο Τσίου, και στην Αθήνα. Ας έχει τόσο λίγο πράσινο. Παίξαμε μπάσκετ και καθίσαμε στο θεατράκι που είναι χτισμένο ακριβώς στο κέντρο του.

Ο κύριος Μπι-μπι και η κυρία Λιζ μάς είπαν για την οικογένεια Στρέφη. Σ' αυτήν ανήκε παλαιότερα ο λόφος, και λειτουργούσε λατομείο ως τη δεκαετία του '20. Αφού δενδροφυτεύτηκε, οι απόγονοι τον δώρισαν στον Δήμο Αθηναίων. Και απ' το 1936 ανήκει στους δημότες της περιοχής.

Επίσης, μάθαμε πως το σχολείο που θα επισκεπτόμαστε είχε χτιστεί, περίπου, το '80. Πριν, στεγαζόταν στην οδό Καλλιδρομίου, εκεί που είναι το «Άμα λάχει» σήμερα.

Ώστε αυτοί έριχναν τα πράγματα στην τρύπα; ρώτησε ο Τζακ, η δεκαοχτούρα της παρέας μας. Ε, όχι! γέλασε ο Κραξ, η καρακάξα. Τα 'ριχναν οι γονείς και οι παππούδες τους.

Φιρ-φιρ, φτερούγισε ο Νίκολα, ο καρβουνιάρης. Ένας κοκκινολαίμης από πάνω μας. Θα 'ναι του λόφου· ήρθε και μας παρακολουθεί. Να δείτε που θα μας ακολουθήσει στο σχολείο.

Μόλις ετοιμαστήκαμε να κατεβούμε, ο κοκκινολαίμης κελαηδούσε στο κλαδί.

Μπήκαμε κατευθείαν στην τετάρτη τάξη. Η κυρία Σταυρούλα, η διευθύντρια, μας καλοδέχτηκε. Το ίδιο και ο δάσκαλος, ο κύριος Γιώργος, με όλα τα παιδιά της τάξης του.

Εκεί που συζητούσαμε για τα πουλιά, χτύπησε ξαφνικά η πόρτα. Ποιος λέτε ότι εμφανίστηκε στο άνοιγμα; Η κυρία Μελ-μελ με φούστα κόκκινη και μπερεδάκι.

Τι έγινε; κοιτάζαμε αποσβολωμένοι. Η κυρία είναι δική μας, του σχολείου μας. Μήπως την έκλεψαν οι καρακάξες του Τριάντα έξι; Θα γυάλιζε, στο κοτσιδάκι, το χτενάκι της.

Κάποιοι από μας ενοχληθήκαμε λιγάκι, άλλα μας βγήκε σε καλό η επίσκεψη. Αφού τελειώσαμε, μας κάλεσε στο σπίτι της. Ήθελε, είπε, από καιρό να μας φιλοξενήσει.

Κάναμε βόλτες στους αυλόγυρους με τους συμμαθητές μας. Κάποια λουλούδια στα παρτέρια ήταν ξερά. Οι φύλακες τα ᾽χαν αφήσει απότιστα το καλοκαίρι, κι ώσπου ν᾽ ανοίξει το σχολείο, ξεράθηκαν. Μας είπαν ότι απευθύνθηκαν στο Δήμο, και θα τους έστελνε γεράνια να φυτέψουνε.

Πέρασε ένα σύννεφο ανοιξιάτικο κι έριξε μια μικρή ψιχάλα. Ο Κραξ κι ο Νίκολα κατάπιναν τις βροχοστάλες. Η Σάλυ, η γαλαζοπαπαδίτσα, τους κορόιδευε.

Ευχαριστήσαμε το δάσκαλο, τα γειτονάκια και ανταλλάξαμε διευθύνσεις και τηλέφωνα. Η κυρία Μελ-μελ περίμενε στην έξοδο και μας συνόδεψε μαζί με τους δασκάλους.

Μείναμε έκπληκτοι, όταν μπήκαμε στο σπίτι. Είδαμε το βιβλίο ζωντανό. Σε μια γωνιά είχε κάνει διακόσμηση με καταρράχτες, λιανοπούλια και λιβάδια. Στη μέση, η άνοιξη με τούλια και δαντέλες. Οι Κρουσταλλένιες πίσω απ᾽ τις φυλλωσιές. Δυο πελαργοί τσιμπολογούσαν σε νερόλακκο. Πέντε βατράχια κολυμπούσαν σε λιμνούλα. Η αρκούδα μάζευε αυγά με το ποδήλατο. Κι όλοι κρατούσαν τη λαμπάδα τους στο χέρι. Παιδιά, γατούλες, κότες, κατσικάκια, λαγοί, αρνάκια, πασχαλίτσες και πουλιά.

Στην άκρη, ένας κανταδόρος με κιθάρα τούς τραγουδούσε λαμπριάτικους σκοπούς. Έξω απ᾽ το τζάμι ανεβοκατέβαιναν τρεις γλάροι, που κρέμονταν απ᾽ τα κλαδιά του γιασεμιού. Παντού, πολύχρωμα φωτάκια αναβόσβηναν. Σαν όνειρο μας φάνηκε το περιβάλλον.

Η κυρία Λιζ μάς έβγαζε φωτογραφίες. Ο κύριος Μπι-μπι μάς εξηγούσε όσα βλέπαμε.

Ύστερα μπήκαμε και στο γραφείο της κυρίας Μελ-μελ. Εκεί όπου έγραψε το έργο με το «Ξενοπούλι». Περιεργαζόμαστε τις γόμες, τα μολύβια. Δίπλα της είχε κι άλλη διακόσμηση. Ένα δεντράκι, ελιά, με λιανοπούλια και στην κορφή του μια φλογέρα ξύλινη.

Είναι η φλογέρα του Αγκίμ; ρώτησε ο Τσίλι. Βεβαίως, απάντησε ο κύριος Μπι-μπι.

Αναζητούσαμε όλοι στα δωμάτια, κάποιους από τους ήρωες του βιβλίου. Έλειπε απ᾽ το σπίτι ο χιονόστρουθος. Είδαμε τ᾽ όνομά του στο κουδούνι. Η σκαλιφούρτα είχε φύγει από παλιά. Ήταν δασκάλα σε σχολείο με λιανοπούλια. Το ίδιο κι ο μαέστρος με τον ταχυδρόμο. Είχαν πετάξει στις δικές τους τις φωλιές.

Ούτε που θέλαμε να φύγουμε απ᾽ την κυρία Μελ-μελ, αλλά οι δάσκαλοι μας είπαν πως καθυστερούμε. Μας πρόσφερε από ᾽να αυγό σοκολατένιο, και μας ευχήθηκε καλές διακοπές.

Χτυπήσαμε και στη Γεωργία Δαμοπούλου, την εικαστικό, που έχει φτιάξει το εξώφυλλο με τον κοκκινολαίμη. Μα απουσίαζε κι αυτή απ᾽ το σπίτι. Θα της ζητήσουμε να μας καλέσει στο εργαστήρι της.

Στο δρόμο περπατούσαμε σαν μαγεμένοι. Μιλούσαμε με την κυρία Λιζ για τη διακόσμηση.

Να μη σας βγάλουμε απ᾽ το κλίμα, είπε ο δάσκαλος, πάμε στο σπίτι του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη; Βεβαίως! τον περικυκλώσαμε όλοι μαζί· είναι πιο κάτω, Κουντουριώτου και Οικονόμου.

Ο κύριος έβγαλε το μαγνητόφωνο απ᾽ την τσάντα και το άφησε στην άκρη του πεζόδρομου. Το κτήριο είναι απ᾽ τα ωραία ερείπια, μας εξήγησε. Κάποτε, υπήρχαν τέτοια σπίτια στα Εξάρχεια. Καλό θα ήταν να το συντηρήσουν οι αρμόδιοι. Είναι κομμάτι απ᾽ την ιστορία

της γειτονιάς μας.

Η στέγη του είχε τελείως καταρρεύσει. Γάτες μπαινόβγαιναν στα γκρεμισμένα του παράθυρα.

Τις αγαπούσε, όταν ζούσε, και τις τάιζε, είπε ο Τσιπ κοιτάζοντας συγκινημένος. Ο Νίκολα τους πέταξε δυο μπισκοτάκια και οι αδέσποτες γατούλες ξερογλείφονταν.

Ακούσαμε μελοποιημένους στίχους απ᾽ το μαγνητόφωνο και ύστερα διαβάσαμε ποιήματα του Λαπαθιώτη. Τα ᾽χαμε γράψει σε λευκά χαρτάκια. Αυτό, το κάνουμε πολύ συχνά. Στο τέλος δώσαμε στον δάσκαλο ένα σχοινάκι να το περάσει στην ερειπωμένη πόρτα του. Εμείς στηρίξαμε τα ποιήματα με μανταλάκια και τα αφήσαμε στη μνήμη του ποιητή.

Ο τελευταίος περίπατος ήταν μεγάλος. Γρήγορα! βιάστηκε η κυρία Λιζ. Φτερά δεν έχετε; Γραμμή για την Κωλέττη. Μας περιμένουν οι γονείς σας και καθυστερήσαμε.

Την άλλη εβδομάδα, μες στην τάξη, διάβαζε ο καθένας μας τις ιστορίες του. Τις γράφαμε το απόγευμα στο σπίτι. Ολόκληρα τετράδια γεμίσαμε. Για τη ζωή μας κάθε μέρα στο σχολείο. Τη γνωριμία μας με την κυρία Μελ-μελ. Τι μας εντυπωσίασε απ᾽ τους περιπάτους μας. Πώς νιώθαμε με τα φανταστικά φτερά στους ώμους.

Τώρα, μας έτρωγε η αγωνία για το βιβλίο. Αν θα ᾽ταν όμορφο και πότε θα εκδοθεί. Μέχρι και πού θα το παρουσιάσουμε σκεφτόμαστε. Κάναμε σχέδια, σε χαρτονάκια, για προσκλήσεις.

Στο «Εναλλακτικό βιβλιοπωλείο», πού αλλού; είπε κοφτά ο Τσίλι, ο κοκκινολαίμης. Στον ίδιο χώρο που παρουσιάστηκε το «Ξενοπούλι». Πήγαν ο Τσίου και η Σάλυ απ᾽ την τάξη μας. Δίπλα μας είναι, στην οδό Θεμιστοκλέους. Λέτε ο κύριος Δημήτρης να μας αρνηθεί;

Δώσαμε όλα τα γραπτά μας στην κυρία Μελ-μελ, μα είχαμε μεγάλη ανασφάλεια. Κυρία, της λέγαμε, να γράψετε κι αυτό. Κυρία, μην ξεχάσετε το άλλο. Προσέξτε μην μπερδέψετε τα ονόματά μας. Άλλος ο Κραξ και άλλος ο Κρακράξ.

Με την κυρία Λιζ πολύ χειρότερα. Αυτή θα εικονογραφούσε το βιβλίο. Φοβόμαστε μην μπερδευτεί με τα φτερά μας και της φωνάζαμε όλοι μαζί τα χρώματα. Κυρία, κυρία, κόκκινο εγώ. Εγώ πορτοκαλί. Εγώ γαλάζιο.

Για σταματήστε, μας πλησίασε λυπημένη, ασπρόμαυρο θα γίνει το βιβλίο σας. Η κυρία Κρίση απαγόρεψε τα χρώματα. Μάζεψε όλα τα χρωματιστά μολύβια. Λίγο χαρτί μάς άφησε, κι αν φτάσει, αλλά εμείς σας υποσχόμαστε να το εκδώσουμε.

Ασπρόμαυρο... ασπρόμαυρο. Ας είναι· σήκωσε το κεφάλι του ο Τσιπ. Αρκεί να ξεχωρίζει το λοφίο μου. Να φαίνεται πως είμαι ο κατσουλιέρης. Και το φουλάρι μου, συμπλήρωσε ο Τσίλι, αυτό που έχω κάτω απ᾽ το λαιμό.

Όλα θα γίνουν, είπε ο κύριος Μπι-μπι. Αρκεί να προσπαθούμε κάθε μέρα. Στάθηκε όρθιος, μας κοίταξε στα μάτια, και ρώτησε ανασηκώνοντας το μπερεδάκι του:

Πώς αποχτήσαμε, λοιπόν, φτερά στους ώμους μας;

Με φαντασία! σείστηκε η τάξη.

Τότε γιατί προβληματίζεστε, χαμογελούσε. Αυτή θα βάλει και το χρώμα στο βιβλίο σας.

Τώρα, μπορεί να το ᾽χετε στα χέρια σας. Ελπίζουμε, όταν το διαβάσετε, να σας αρέσει. Βάλτε κι εσείς λιγάκι χρώμα με τη φαντασία σας. Θα περιμένουμε, οπωσδήποτε, τα σχόλιά σας.

Ευχαριστούμε και σας χαιρετάμε

Τα παιδιά-πουλιά

ΚΑΤΣΟΥΛΕΡΗΣ
ΤΣΙΠ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ

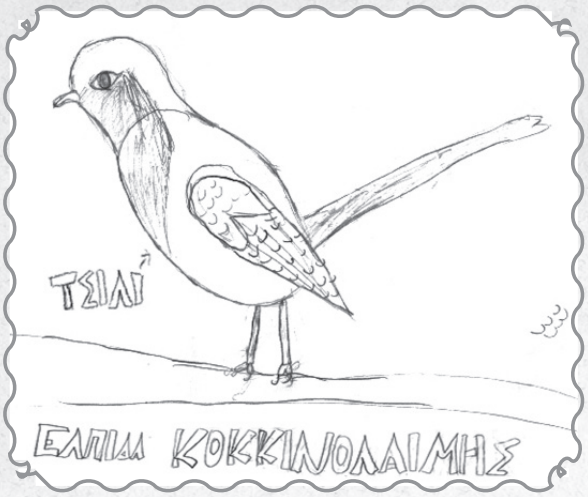
ΤΣΙΛΙ
ΕΛΠΙΔΑ ΚΟΚΚΙΝΟΛΑΙΜΗΣ

Καταλίνα Γαλαξοπαπαδίτσα Σάλλυ

Κάτια-Χοντρομύτης-Τσίου

ΚΡΑΞ
Καρακόξα
ΚΩΣΤΑΣ

ΚΡΑΚΡΑΞ
ΜΑΤΘΑΙΟΣ
ΚΑΡΑΚΑΞΑ

Νίκος
Νίκολα
Κυβουνάρης

Παύλος ασκιόνης
Νόνη

ΡΟΜΙΝΑ ΣΠΙΝΟΣ ΤΣΑΡΛΙ

Ετέλιος Δεκαοχτουρα Τζακ

Χρήστος Χελιδωνι Κατρ

Από το σπίτι της κυρίας Μελ-μελ

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ *ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ-ΠΟΥΛΙΑ ΤΩΝ ΕΞΑΡΧΕΙΩΝ* ΕΙΧΕ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Η ΛΕΝΕΤΑ ΣΤΡΑΝΗ. Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΕΓΙΝΕ ΑΠΟ ΤΗ ΛΙΖΑ ΠΑΝΤΕΛΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ Δ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ&ΣΙΑ ΟΕ, ΚΩΛΕΤΤΗ 25-27, ΤΗΛ. 2103804162, ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2013, ΣΕ 150 ΑΝΤΙΤΥΠΑ, ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΣΑΜΟΥΑ 100GR ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ 35ΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΖΩΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΖΕΠ) ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ 35Ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΚΩΛΕΤΤΗ 34, ΑΘΗΝΑ, mail@35dim-athin.att.sch.gr.

ΑΡ. ΑΝΤΙΤΥΠΟΥ:

ISBN 978-618-80742-0-0